

Vešča v Ljubljani in po pošti:
 leto K 84.—
 pol leta 42.—
 tretji leta 21.—
 za mesec 7.—
del izposojništvo:
 leto K 95.—
 pol leta 50.—
 tretji leta 25.—
 za mesec 9.—

Jugoslavija

Na pisemne naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo odzvati.
 Kaki naj pošiljajo
 Ljubljana.
 širok prost. enkrat
 60 viz., za večkrat popust.

Upravištvo je na Starem trgu štov. 18. Telefon štov. 580. — Upravištvo je na Mestnem trgu štov. 8. — Telefon štov. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka veča 40 vinarjev.

Vprašanje glede inseratov l. dr. se naj pri- kazi na odgovor dopisnica ali znakka. — Dopisi naj se vrnokirajo. — Rekeplati se ne vrabajo.

Protest radgonskih nemških trgovcev, obrtnikov in gostilničarjev proti prikloplitvi Nemški Avstriji.

Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je dobilo dne 4. t. m. nastopno nemško protestno brzojavko odbora radgonskih trgovcev; „Danes v Radgoni zbrani nemški trgovci, obrtniki in gostilničarji protestirajo proti prikloplitvi k Nemški Avstriji. Radgona je gospodarsko navezana na zasedeno ozemlje Prekmurja ter na pekraino južno od Mure in bo uničena, ako se odcepi od tega ozemlja. Laž prisoljenih uradnikov je, ako trdijo, da hoče Radgona spadati k Nemški Avstriji: Res pa je, da hočemo živeti s Slovenci v miru in ednosti. Prosimo, da se ta naša prošnja pošlje v Pariz in da naš obranijo gladu in rošline. Odbor radgonskih trgovcev.“

Nemške laži.

Ldu. Ljubljana, 5. septembra. Ljubljanski dopisni urad poroča uradno: Ker uvidevajo Nemci svojo brezupnost, da bi pri bodočem ljudskem glasovanju v južnem pasu A na Koroškem mogli doseči kakšen zase dovoljen uspeh, so pričeli begati naše ljudstvo z raznimi vznemirljivimi vestmi. Njihovim namenom služi sedaj tudi dejstvo, da je bilo Prekmurje na mirovni konferenci prisojeno Jugoslaviji. Vsled tega širijo sedaj vesti, da je bilo Jugoslovanom sicer priznato to ozemlje, da pa se bodo morali zato umakniti na Koroškem na vsej črti južno pod Dravo. Nepotrebno bi bilo nezmisljenost takih in sličnih trditvev izpodbijati, ako ne bi način, kako nemško časopisje izrablja to priliko in razblinja te govornice, meril na to, da zanese zmedo med naše ljudstvo in nam ošibi naše vrste. Nemci tudi računajo z dejstvom, da je naše ljudstvo še pred nedolгим časom v preobilni meri morali izkusiti divjaštvo nemškega voljstva ter da se bo vsled tega ob sličnih trdovratno vzdrževanih namigavanjih pričelo baviti z mislijo, kaj

bi nastalo, ako bi pri glasovanju res podleglo in prišlo iznova nemškimi neprijateljem v roke. Da Nemci pri svojem počenjanju računajo z nerazsodnostjo širih slojev, je razumljivo, zato pa tudi upajo, da jim bodo njihovi poizkusi prinesli zaželjeni uspeh. Da se torej prebivalstvo v pasu A pomiri in da se razpršijo vsi dvomi, bodi pribito nastopno: 1. da je bila meja med obema glasovalnima pasoma na Koroškem določena v sedanji obliki od mirovne konference; 2. da je ostala neizpremenjena tudi v sedaj izročeni nemško-avstrijski pogodbi, kar izrečno poudarjajo tudi vsi nemški viri, ki jasno navajajo, da so vsa obmejna vprašanja tudi v končnoveljavnih obliki mirovne pogodbe ostala neizpremenjena in da obstoja edina izprememba le v tem, da je bila Radgona prisojena Nemški Avstriji. Vsi drugi predlogi nemško-avstrijske delegacije pa se niso upoštevali. Ljudstvo, prebivajoče v pasu A, naj se torej nikakor ne da begati po pobožnih željah, ki prihajajo z ene strani demarkacijske črte, ker ho le samo odločevalo o svoji bodoči državljski pripadnosti. In to si bo mogoče izbrati v ljudskem glasovanju v teku treh mesecev po podpisu nemško-avstrijske mirovne pogodbe.

Prostoslav:

Regulacija valute.

(Program. — Ninčičevi grehi. — Kdo naj plača 6 milijard?)

I.

Program.

Slišali smo svoječasno mnenje enquete, ki jo je sklicala zaradi valutnega vprašanja ljubljanska trgovska in obrtna zbornica, slišali ali čitali smo dr. Brezigarjev ekspoze z dne 6. julija 1919, videli smo, kaj je ukrenila češkoslovaška republika, kako je zamenila Italija v zasedenem ozemlju krono za lire, čitali smo več temeljitih člankov v raznih listih, — last not least — v Jugoslaviji, in človek bi mislil, da bi si bili mogli na podlagi vseh teh dejstev merodajni krogi, v prvi vrsti g. dr. Ninčič, napraviti vsaj

jasno sliko in program — pa niti tako daleč nismo prišli! In novi finančni minister stoji danes tam, kjer je stal Ninčič, ko je prevzel portfelj. Tem nujnejše je delo sedaj, in upamo, da bo de novi g. finančni minister čim najbolj mogoče pospešil rešitev valutnega vprašanja.

Kakšen naj bo naš program?

G. dr. Brezigar trdi, da je približno 7 milijard žigosanin bankovcev v prometu. Potrebujemo pa samo nekaj čez 1 milijardo. Vzeti moramo tedaj 6 milijard kronskih bankovcev iz prometa. dve milijardi kron bi se po dr. Brezigarju vzeti iz prometa potom kolekovanja (samo višjih) kronskih bankovcev s koleki po 30%. To je jako umestno. S tem bi se obdavčila le gotovina, ne pa tudi terjatve. Gotovine ima pa vsak posameznik razmerno malo pri sebi; in tudi naši denarni zavodi s tem ne bi bili preveč občutno prizadeti. Saj krona danes faktično ni vredna 20% nominalne vrednosti. Ako se tedaj potom kolekovanja odvzame samo 30%, in ostane lastniku še celih 70% — to ni nikaka nesreča.

Na ta način bi imeli potem še 5 milijard kronskih bankovcev v prometu. Od teh bi 4 milijarde vzeli iz prometa potom premoženjskega davka in davka na vojne dobičke. Tem potom bi prišli do obdavčenja v pravičnem razmerju vsi državljani. Gotovina je bila že obdavčena — potom kolekovanja — ostanejo tedaj nepremičnine in terjatve, na kateré bi se naložil premoženjski davek.

Nasvetovali bi tri lestvice:

I. lestvica za vojne dobičke pri ljudeh, ki pred vojno niso bili trgovci, ampak so imeli čisto drug poklic:

premoženje 1—	50 000 K	= 0%
„ 50.000—	100 000 „	= 10%
„ —	200 000 „	= 20%
„ —	300 000 „	= 30%
„ —	400 000 „	= 40%
„ —	500 000 „	= 50%
„ —	1.000 000 „	= 60%
„ —	5 000 000 „	= 70%
„ —	10 000 000 „	= 80%
„ —	čez 10 000 000 „	= 90%

II. za vojne dobičke trgovcev in industrijalcev, ki so bili že pred vojno trgovci ozir. industrijalci:

premoženje —	100 000 K	= 0%
„ —	200 000 „	= 10%
„ —	300 000 „	= 20%
„ —	400 000 „	= 30%
„ —	500 000 „	= 40%
„ —	1.000 000 „	= 50%
„ —	10.000 000 „	= 60%
„ —	čez 10.000 000 „	= 70%

III. lestvica za vsa druga premoženja, ki niso nastala iz vojnih dobičkov, ampak ki so med vojno le avtomatično narasla:

premoženje —	200 000 K	= 0%
„ —	300 000 „	= 10%
„ —	400 000 „	= 20%
„ —	500 000 „	= 30%
„ —	1.000 000 „	= 40%
„ —	čez 1.000.000 „	= 50%

Na tej podlagi upamo, bi se po-tegnilo iz prometa 4 milijarde kron.

Seveda bi se pomnoženjski davek ne mogel pobrati takoj; mislimo pa da vendar tekom enega leta. Zamudnikom bi se eventualno lahko dovolil še daljši rok proti vknjižbi na nepremičnine.

Neresnična je trditev, da bi se s premoženjskim davkom oškodovale trgovina in industrija: kajti pri nižjih postavkah je odstotek itak minimalen; pri milijonskih premoženjih pa pride v poštev, da nobeden vojni dobičkar nima svojih milijonov v trgovini, ampak je neznačen del svojega premoženja, 90% pa si je spravil na varno. In to premoženje, katero si je z lahkoto pridobil, naj deloma žrtvuje državi: ostane mu pa v vsakem slučaju še vedno obratni kapital za trgovino, s katerim se lahko pošteno živi in prisluži novo — pošteno pridobljeno — premoženje. S tem davkom bodemo tudi najprej spravili trgovino spet v staro resno smer.

Torej recimo, da se tekom enega leta spravi iz prometa potom premoženjskega davka štiri milijarde kron.

Sedaj bi ostala le še ena milijarda kron. In takrat bi prišel moment, ko se pooblasti Narodna emisijska banka, da pokupi to milijardo kron

VLADIMIR LEVSTIK.

155 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»To je grešno, Marija!«
 »Kdor je od sebe tak; ali pri meni, glejte, je to posledica drugih okolištin... Tam, vidite, na steni, je moj rodovnik — edino, kar priča, da so živeli moji dedje boljše dni; večkrat sem opazila, da se ozirate nanj... a čemu bi vam bila pripovedovala?... Naša rodbina sega v trinajsto stoletje; na koncu osemnajstega je obubožala in moj ded je sledil Radeckemu iz Milana kot skromen avstrijski poročnik... Da, revščina stori človeka ravnodušnega do teh reči... ali oni, dedje, so bili bogati, mogočni... ošabni... in če nam niso pustili svojih zakladov, so nam pustili svoj strastni ponos. Zato, glejte, me dela vaša dobrota srečno in me vendar boli: morda ni prav, da sem jo kdaj sprejela... So ure, ko me žge na duši, kljub vsemu, in se mi zdi, da jo morem le nositi, ker vem, da vas dela srečna — vi dobri, ubogi prijatelj moj.«
 »Tudi jaz vem, da se žrtvujete zame; včasih čutim. Zato vas naj ne boli — obdarovani sem jaz! Ne branite se, Marija.«
 »Vi morate poznati to čustvo... Ne? Čudno, da me ne razumete... To ni ponos v vsakdanjem, praznem zmislu besede; zavest je, da mora vsak takšen človek živeti do konca, kar je začel... ter

izpiti vso čašo svoje usode... Zato so ljudje, ki si poženejo krogljo v glavo radi malenkosti, katerih svet niti ne obsoja. Sestra moje babice se je zabolela s stiletom, in če bi je bila jaz še vredna... če bi živela v meni še moč njene duše, bi storila enako... Na koncu poti, ki sem jo ubrala, je smrt; lahko se grozim pred njo, toda ognjiti se je ne morem... Baš, ker je strašna, moram do nje po ravni poti!«
 Govorila je s strastnim, vroče sigajočim glasom in blodnim lesketanjem v očeh, kakor bi vsa gorela od vročice; razgovor jo je bil izmučil, in grof se je zbal.

»Zdaj vam ne pustim nič več govoriti, dete,« tegobno, čuteč, da je vse zamam. »Oprostite... Tako sem se bil zaljubil v misel —«

»Zaman,« je dehnila trudno izmed zglavja, kakor bi ponavljala njegovo misel. »Zaman, ker vas ne morem poplačati.«

»Ne moreš me poplačati, ljubljena?« je zaječalo v njegovih prsih. »In kaj je to, da se smem žrtvovati zate? In kaj bi bilo to, če bi kdaj vendarle — o, blazni up!...«

Toda pomislil je, kdo je on in kdo ona. Vse svoje življenje je bil pljuval na grbe in podedovane časti; zdaj, ko je gledal umirati mlado življenje in videl, da jo skeli ponos bolj od razjedenih prs, ga je obvlivala zona, v kateri ni bilo več ironije. Kaj bi dejala, če bi kdaj zaslutila pot, ki leži za njim! Nič ga ne more oprati v njenih očeh; umrla bi od

sramu. Zardel je, povsili oči in pogoltnil besedo. Težak, turoben molk je zavladal. Na črni komadi je tikala majhna stoječa ura; rože v vazi pokraj Marinega zglavja so razširjale resnoben duh, kakor cvetje ob mrtvaškem odru. Grofu se je zdelo, da sliši kose zamah in sik...
 »Govorite, prijatelj,« je dehnila bolnica sredi tišine. »Odpustite mi... Ne bodite užaljeni... Pripovedujte mi kaj.«

»O čem, predraga?« je vprašal z vso odkritostjo svoje srčne stiske. »Vse vas razburja in žalosti.«

»Oh, vi, ki ste zdravi in hodite zunaj po božjem svetu, pa ne veste, o čem bi govorili meni jetnici, umirajoči!... Pripovedujte mi o solncu, ki sije na ceste in travnike, o drevju, ki ga ne slišim več šumeti, o vodi, ki teče pod vašimi okni — kaj vem, o čem? O vsem, kar je življenje; magari o zadnjem kamenčku ali bilki! Nihče, nihče ne more razumeti, kaj je vse tisto človeku, ki čuti, da pojde kmalu odtod... Glejte, včasih bi hotela biti najzavrnenejša, najpodlejša bitje pod solncem... vse grehe in zločine bi vzela na svojo vest za samo gotovost, da pojdem enkrat, samo enkrat še zdrava po najtesnejši, najtemnejši ulici v mestu... po takšni, kjer se vidi komaj na vrhu med strehami ozek trakec nebala.«

Grofu se je skrčilo srce; menil je, da zdajdaj zastoka na glas.

(Dolje 274.)

po takratnem kurzu, ki bode pa po vsej priliki že skoro 1:1.

Tako si predstavljamo praktično regulacijo valute.

Pripominjamo samo še, da je treba takoj, čim se bodo krone kolekvale, ustanoviti devizno centralo in skrbeti za primerno notranje srbskega dinarja in žigosane ter kolekované jugoslovanske krone.

Po preteku enega leta bi tedaj imeli v prometu nekako 500 milijonov srbskih dinarjev in eno milijardo jugoslovanskih kron, ki bi se pokupile in zamenjale za dinarje, tako da bi bila v celem poldruga milijarda dinarjev v prometu. Kritje bi se dobilo na ta način, kakor predlaga g. dr. Brezigar, da bi se prevzel zaklad, ki se nahaja pri srbski narodni banki v znesku 500 milijonov francoskih frankov, nadalje najelo posojilo v zlatu v Ameriki za 500 milijonov frankov (v dolarskem kurzu), za ostanek pa naj bi služile kot kritje šume in rudokopi. S tem se popolnoma strinjamo.

Namesto kolekovanja kron bi prišla eventualno v poštev druga varianta, da bi se začasno izdale jugoslovanske krone (četudi še tako primitivno tiskane, saj bi ne ostale dolgo v prometu), ki bi se zamenjale s sedanjimi žigosanimi kronami v razmerju 2:3, tako da bi se dobilo za tri žigosane krone dve novi jugoslovanski kroni. Na ta način bi se odtegnilo prometu ravnotako 30% do 33 1/3%, t. j. dve milijardi, kakor s kolekovanjem. Morda bi bilo to še bolj priporočati.

Paralelno z ureditvijo valute bi se moralo pa skrbeti tudi:

1. za redne prometne zveze;
2. za ceneni uvoz živiljskih potrebštin, kakor živil, oblik, čevljev itd.;
3. za koristno carlinsko politiko;
4. za saniranje trgovskih razmer in izločenje veržnikov.

Priporočali bi natančno revizijo trgovskih koncesij: stornirale naj bi se vse med vojno pridobljene koncesije ljudi, ki niso bili pred vojno trgovci ali trgovski sodružniki, osobito agenturske koncesije. Židov in sploh tujcev ki niso bili že prej v Jugoslavijo pristojni in so te koncesije pridobili še le za časa vojske.

Visoki sodniki v Parizu naj pomnijo!

Vneboapijoče nasilje napram slovenskemu narodu so točke nemško-avstrijske mirovne pogodbe, ki se tičejo meja na Koroškem.

Nasilje je in krivica, da odredite plebiscit na Koroškem, kjer je uspeh za nas dvomljiv, na Primorskem, kjer je uspeh za nas gotov, pa ne. Da, o Gorici naši delegati niti govoriti ne smejo!

Nasilje je in krivica, da se deli teritorija našega naroda na Koroškem enostavno odcepijo; tako

sodna okraja Trbiž in Podkloster, del sodnega okraja Rožek ter slovenski deli sodnih okrajev Beljak in Šurohod. Ti deli, neoporečno slovenskega prebivalstva, niti glasovati ne bodo mogli.

Nasilje je in krivica, da odredite v ostalem delu koroške Slovenije plebiscit, ko bi morali vedeti, da ondotno prebivalstvo, po zaslugi več stoletne nasilne germanizacije avstrijskih, osobito pa koroških deželnih oblasti in po zaslugi sedanje srdite nemške agitacije, v kateri posebno deluje objuba bodoče priklopnosti k Veliki Nemčiji, — za plebiscit sploh zrelo ni.

Sedaj, ko se Vam nudi tako lepa prilika popraviti nasilje in krivico, katero naš mali narod trpi od velikega močnega soseda že od časov Frankov sem, sedaj, ko se vam nudi teko lepa prilika zasigurati malemu narodu obstoj (glasile so se tako medvojne vaše obljube), sedaj vi to nasilje in krivico ne samo sankcionirate in nagradite, ampak celo še izpopolnite sami!

V vaši slepoti sami pomagate vašemu velikemu nasprotniku graditi most do Adrije. Zdi se, da ste ga že degradirali! Sami ste si urezali v lastno meso! Maščevala se bo nezasišna krivica, katero ste storili vi veliki — malemu.

Malim narodom ste se med vojsko laskali in jim prisodili takrat, ko jim še niste mogli ničesar dati, enako pravno z velikimi, osvobodeno izpod jarma velikih in močnih. Sedaj, ko ste dosegli, kar ste hoteli, sedaj jih mečete v stran, sedaj delate kruteje z njimi, kakor so delali njih prejšnji tlačitelji. Vaša sedanja dejanja bijejo vašim prejšnjim besedam v obraz. Niti toliko ozira nimate več z nami, kakor z vašimi smrtimi sovražniki. Več usmilenja imate s številnim in močnim sovražnikom kakor z nami, kateri vam nismo ne samo ničesar zlega storili, ampak vedno smatrali vašo zmago tudi kot našo zmago.

Res, reči smemo: ako bi bila zmagala Avstrija, bi bil naš narod ostal nedeljen in najbrž še povečan z beneškimi Slovenci.

Vi pa, visoki sodniki nas hladnokrvno razkosate in nam celo hudo zamerite, da pri tej strašni amputaciji v silnih bolečinah stokamo. Mali narod smo pač, zato se na nas upate, junaki!

Evo tu naš odgovor:

Nasilje delate vi nam, sila in samopomoč je tudi naše edino orožje, s katerim se bomo branili proti vašim ukrepom, kadar in kjer bomo mogli. Naj bodo vaše mirovne pogodbe stokrat od naših delegatov podpisane, mi jih ne priznamo, ker vemo, da so podpisane pod kruto pestjo sile. Korotanus.

Opozorjamo belgrajske Slovence, da se v Belgradu prodaja „Jugoslavija“ pri gosp. Tihomiru Mladenoviću, Cvetni trg.

Dr. Janko Leskovec:

Jubilej in še kaj.

Spomini in slike iz vojne dobe.

(Dalje.)

Hipoma sem se spomnil spomladi 1913 izrečenega prerokovanja neke znamenite celovške vedeževalke na karte, ki je soprogi mojega prvega šefa, prerano umrlega dr. Kušarja iz Kranja, na vprašanje kdaj izbruhne svetovna vojna, odgovorila: »Zdaj še ne, ampak poprej morajo pasti tri velike glave.« In padle so: Grški kralj Jurij, prestolonaslednik in soproga. To mi je šlo po glavi in izpregovoril sem: vojska je tu. Tudi Mirko je bil istega mnenja in obžalovala sva, da Jugoslovani v monarhiji niso pripravljani, da bi v neizogibni vojski s Srbijo postopali tako, kar jim velevala srce in najprimitivnejši razum.

Prvi časi po tem dogodku navidezno niso opravičevali najhujših bojazni. Šef sam se je nekoč na tozadevno vprašanje izjavil, da dokler živi stari cesar, se vojne ni bati. Kot trezen politik me je prepričal, a ravno njegova napačna sodba me je naučila spozna-

vati resnico, da v politiki ne velja rimski pregovor »Jurare in verba magistri (prisegati na učiteljeve besede).«

Dne 22. ali 23. julija sem imel par razprav in stari svetnik pokaže ultimatum Avstrije Srbiji. Besedilo je bilo tako, da je bilo popolnoma izključeno, da bi mogla kaka neodvisna država te nesramne pogoje sprejeti. Ko je šef prečital ultimat, se je globoko zamislil in še sedaj pomnim njegove besede: »Vojaška stranka je zmagala.« Tudi zanj ni bilo lahko stališče: kakor toliko odločilno narodnih ter antimilitarističnih mož je tudi on sam odločil častniško saržo.

Dan mobilizacije — nikdar te ne pozabim, in če bi živel še petsto let. Svetotrojčani so privlekli seboj svojo mizerabelno godbo, ki ja svirala na St. Lenartskem trgu patriotske koračnice. Nahujskano pijano ljudstvo je besnelo in nek nemškutarški Svetotrojčan je hodil okrog in kričal: »Wer ein Serben-Freund ist, der mag sich melden.« (Kdor je prijatelj Srbov, naj se oglasi). Pri tem je stilil proti meni in za njim peneča se množica. Imel sem sicer brownig v žepu a kaj to

Shod srednješolskega naprednega dijaštva v Celju.

Shod srednješolskega dijaštva je za nami. Veliko delo, ki ga je započela naša omladina, da ustvari edinstveno kulturno organizacijo za vse jugoslovansko srednješolsko dijaštvo, je uspelo.

Na shodu je bilo zastopano srednješolsko dijaštvo iz Beograda, Kragujevca, Vukovara, Sarajeva, Tuzle, Varaždina, Vinkovcev, Osjeka, Slav. Broda, Zagreba, Sušaka, Ljubljane, Kranja, Novega mesta, Ptuja, Maribora in Celja, tako da je bil shod v resnici npravičen, sklepati v imenu vsega jugoslovanskega srednješolskega naprednega dijaštva.

66 polnoštevilni udeležbi došlih delegatov in mnogobrojni prisotnosti gostov in domačega občinstva je otvoril shod 31. avgusta v veliki dvorani Narodnega doma tov. predsed. priprav. odb. tov. Salmič. Iskreno pozdravlja zastopnike srbskega in hrvatskega narečja kakor tudi zastopnike dijaštva iz ožje domovine. Imenoma pozdravlja navzočega starosta celjskih Slovencev g. dr. Jos. Serneca, zastopniki narodnega ženstva celjskega gospe dr. Kalanovo in dr. Kukovčev, zastopnike izvrševalnega odbora J.D.S. gg. dr. Kodermana, dr. Lipolda in Iv. Pekorška, prof. zbor celjske gimn. z g. ravnateljem Lilekom na čelu, zastopnike narodnega časopisja in delegate slovenskih akademskih organizacij.

Nato je bilo izvoljeno predsedstvo: tov. Mirko Hočevar (Celje) Tomažič (Sušak) in kot zapisnikar tov. Vidic (Ljubljana) in tov. Reich (Vinkovci.) Tov. predsednik Mirko Hočevar pozdravlja shod in povdarja zgodovinsko važnost prvega sestanka celokupne jugoslovanske srednješolske omladine na svobodnih tleh, — v slovenskem Celju. Kakor je bilo preje delo organiziranega dijaštva destruktivno in negativno, tako mora biti sedaj isto v pozitivnem stvarjanju. Odklanjamo pa vsak strankarski apriorizem in se hočemo baviti s politikom le kot z vedo, da se po dokončanih študijah lahko prosto in zrelo odločimo za smer našega javnega delovanja.

Po pozdravnih govorih tov. Kačanika, ki govori v imenu celokupne srbske omladine in se spominja padlih herojev za našo svobodo, pozdravlja shod v imenu dijaštva iz neosvobojenih pokrajin tov. Tomažič, ki zahteva, da ne odnehamo preje, dokler ne bomo ujedinjeni vsi rojaki od Soče do Vardarja in tov. Melihar, ki opozarja na dejstvo, da je bila mladina že enkrat oni element, ki se je na njem razbil naval tujerodnih sil, ki so za nas hotele uničiti in da je tudi sedaj naloga mladine, da daje ljudstvu smernice za kulturno ujedinenje v bodočnost. Nato pozdravi dijaški shod imenom krajevne organizacije JDS v Mariboru starešina gosp. dr. Koderman, imenom ženskega dru-

štva v Celju ga. dr. Kalanova, imenom celjskih srednješolcev tov. Mejak, imenom proforskega zbora g. ravnatelj Lilek, imenom krajevne organizacije JDS v Celju g. Prekoršek, ki izroča zboru pozdrave prvega velikega organizatorja narodno-radikalne omladine g. dr. Žerjava in narodnega poslanca dr. Kukovca, ki sta službeno zadržana, shoda se udeležiti. Za narodno socialno stranko pozdravlja shod g. Zorko Fakin iz Ljubljane, za celjske Slovence, kot hišni gospodar starosta g. Sernec in za napr. akademične organizacije akad. Drago Hočevar.

Brzjavno pozdravlja shod predsednik krajevne organizacije g. dr. Kalan, ki je službeno zadržan.

Po končanih pozdravnih govorih zaključijo tovariši predsednik oficijelni pozdravni del shoda z zahvalo vsem navzočim in s pozivom »Na svidenje jutri, ker jutrišnji dan je delavni dan.«

Popoldne se je dijaštvo udeležilo sokolske prireditve v Laškem, kjer posebno tovariši iz Srbije in Hrvatske niso mogli prehaliti eksaktnega izvajanja tako pri orodni telovadbi, kot tudi pri prostih vajah. Trboveljsko pevsko društvo je moralo na poziv občinstva vedno zopet in zopet zapeti naše prekrasne pesmi. Zvečer so se vsi udeleženci v najboljšem razpoloženju vrnili v Celje, da se odpočijejo za dan dela, ki jih je čakal.

(Dalje prihodnjic.)

Jugoslavija.

Delo ministrskega sveta.

Ldu. Belgrad. 4. septembra. V današnji seji ministrskega sveta so poleg drugega sklenili: 1.) Otvori se nov kredit v znesku 15 milijonov kron za izplačevanje draginjskih doklad invalidom; 2.) za člana reperacijske komisije v Parizu se imenuje Mato Bošković, za njegovega namestnika pa dr. Korporič; 3.) arhiv bivšega avstro-ogrškega guvernerja v Belgradu se izroči ministrstvu za pravosodje, kjer ga ima pregledati posebna komisija, v kateri so razven ministra za pravosodje tudi član državnega sveta Živanović, član kasacijskega sodišča Pratanović, vseučiliški profesor Juvanović in sekcijski načelnik v ministrstvu za notranje stvari Lažič; 4.) sprejme se predlog finančnega ministra, da se do nadaljnjega naredbe ustavi plačevanje davka na vino v Hrvatski.

Odgovor političnim preganjancem in goriškim beguncem.

Ldu. Ljubljana, 5. septembra. Deželna vlada za Slovenijo je prejela od ministrstva za zunanje stvari nastopno poročilo naše mirovne delegacije v Parizu: 1.) Prijave goriških beguncem se niso mogle vzeti v poštev, ker je mirovna konferenca načelno sklenila, da imajo pravico, zahtevati od Avstrije odškodnino samo pripadniki zaveznih in pridruženih držav, ki so se vojskovali. Tedaj imajo pri nas to pravico le podaniki Srbije in Črne

Poizvedovanja sollicitatorja niso mogla dognati ničesar, čeprav so se poznali sledovi na vrtu pred pisarno. Tudi o vplomu obveščena žandarmerija ni mogla izslediti vlomilcev.

Porcijunkulo sem praznoval pri sv. Trojci, pri svojem prijatelju zdravniku dr. Weixlu. Opazovala sva rimsko procesijo, ki jo tako lepo opisuje dr. Kraigher v neki črtici v Slovanu. Ni bilo tistega običajnega živahnega življenja kakor sicer; na obrazih žensk se je poznala skrb radi vojske in tuga radi vpkolica toliko dragih svojcev.

K Trojci sem v tistih žalostnih dneh rad zahajal. Koncem julija je kar ponehal tisti navidezni mir, ki je bil nastopil z odhodom mobilizirancev; zlobni vplivi so začeli ščuvati proti narodnomislečim prebivalcem Slovenskih gor. Generalni štab je bil nemški Volkstrat v Mariboru, šefa sta mu bila pastor Mahnert in odvetnik dr. Mravljak. Sestavljena je bila pravcata črna lista zavednih Slovencev ob vernem sodelovanju mariborskega okrajnega glavarja dr. Weissa in ptujškega dr. Netoliczke.

Ce sva se s sollicitatorjem vračala

proti tolikim. Umaknil sem se v trgovino Slovenca Zemljiča in počakal tam konca blazne manifestacije. Zunaj je igrala godba himno Habsburgovcev, najservilnejšo pesem, ki jo pozna zgodovina bizantinskih dvornih himen. Slišalo se je še neko prepiranje in nek škandalček zunaj; kaj je pomenilo, takrat nisem vedel.

Drugi dan je iz tega nastala pravda. Dejanski stan je bil sledeči: Višji poštar Slovenec Vladimir Svabani je bil na trgu, ko je godba svirala habsburško himno in se je odkril. V svoji bližini je zagledal stavljenika Glaserja iz Ruš, se mu je prijateljsko nasmehnil in mu podal roko. V tem trenutku ju je videl št. lenarški župan, zagrižen nemškutar, pristopil k nadpoštarju in ga ozmerjal s šuftom češ, da je omalovaževal igranje cesarske himne. Vsled tega je vložil nadpoštar proti županu Sollagu zasebno obtožbo.

Po odhodu vojakov se je na zunaj za par dni razburjenje poleglo, a izvršil se je vlom v pisarno dr. Zižka. Neznani zlikovci so pobrali iz zaprtega predala v pisarni manjšo vsoto denarja, znamke in podobne malenkosti.

gore, nikakor pa ne oni iz bivše Avstro-ogrške monarhije. 2.) Kar se tiče odškodnina za politična preganjanja, je naša delegacija od tozadevne komisije zahtevala, da se pravica do odškodnine prizna tudi pripadnikom bivše Avstro-Ogrske monarhije in to tembolj, ker so avstrijski podaniki imeli to pravico že na podlagi dotičnega avstrijskega zakona. V tem oziru omejuje pogodba z Avstrijo pravico do odškodnine samo za one, ki pripadajo zaveznim ali pridruženim državam, to pa samo v slučaju, ako so bili s preganjanjem oškodovani. Ureditve teh vprašanj, ki se tičejo pripadnikov bivše Avstro-Ogrske monarhije, je prepuščena državam, katerim pripadajo sedaj.

Politični pregled.

p Podpredsednik dež. vlade dr. Žerjav v Mariboru. Ldu. Maribor, 5. sept. Danes dopoldne ob 9. je prispel v Maribor podpredsednik deželne vlade za Slovenijo g. dr. Gregor Žerjav. Na kolodvoru so ga sprejeli v imenu mesta vladni komisar dr. Pfeifer, v imenu okrajnega glavarstva dr. Mulaček in v imenu državne policije komisar dr. Senekovič. Pozdravila sta ga tudi državni poslanec prof. Voglar in g. dr. Lipold. Ob pol 11. se je podpredsednik dr. Žerjav pripeljal z vladnim komisarjem dr. Pfeiferjem v avtomobilu na magistrat, kjer se je takoj nato pričel sprejem po sledem redu: referenti mestnih uradov in zavodov, postajenačelnikov in zastopnikov okrajnega glavarstva. Nadalje je bil sprejet tudi državni pravdnik dr. Grasel, kakor tudi zastopnik raznih drugih uradov in korporacij. Popoldne se je podpredsednik g. dr. Žerjav peljal v spremstvu vladnega komisarja dr. Pfeiferja v Fale, kjer se osebno prepriča o sedanjem položaju tamošnje elektrarne.

p Protest Radgona proti prikloptvi k Nemški Avstriji. Ljubljanski dopisni urad deželne vlade za Slovenijo je prejel nastopno brzojavko proti prikloptvi Radgona Nemški Avstriji: Prikloptve Radgona k Nemški Avstriji ne moremo in ne bomo nikdar in pod nobenim pogojem pripustili. Ves narod, uradniki, trgovci, obrtniki in kmetje ne morejo razumeti, da pangerman Kamniker več velja, kakor vse naše jugoslovanske legije. Na ljubo entente smo ostavili veliko mesto Celovec, malega mesta Radgona pa ne bomo ostavili in raje prej zažgemo vse mesto, kakor da ga pustimo. Nemški meščani že danes hodijo vpraševati vladnega tajnika Klobčiča, pod katerimi pogoji bi dosegli jugoslovansko državljanstvo, ker ostane Radgona pod Nemško Avstrijo gnezdo beračev in tihoštapcev. Prosimo napeti vse sile, da se v zadnjem momentu ne uresniči

pozno proti večeru domov, so leteli za nama kamni; psovke in zasramovanje so bile na dnevnem redu: v vsaki gostilni so bili nastavljeni izzivači pripravljene začetni krvav prepir in govorilo se je očitno, da je sedaj v vojski vse dovoljeno in da bodo Slovence, ki so nas imenovali samo Srbe, kar poklali.

Z dr. Weixlom sva se peljala dne 3. avgusta v Maribor. Gnala naju je radovednost, videti tamkajšnje življenje. In imela sva kaj gledati. Po Tegetthofovi ulici, Burggasse in bližini se je podila mešana množica vojakov in civilistov, plijana, razburjena, besna, fanatizirana. Z avskultantom dr. Rusom sva hodila gor in dol opazujoč to vrvenje. Naenkrat hrup: die Serbenhunde, množica se zažene v smeri proti Dravi, valovi semintja, se razburja, kriči, žvižga, vpije »Hängt sie auf.« Opaziti ni mogoče ničesar. Ves bled me potegne dr. Rus stran: idiva, idiva, tukaj ni varno. V tistih zbesnelih časih se skoro nihče ni upal izreči javno slovenske besede, inteligenca že zaradi tega ne, ker je prišla prej ali slej pod ključ, kajti nemški Volksrat se je ravnal po geslu: Vdari pastirja in razkropile se bodo ovce.

(Dalje prih.)

sanje največjih sovražnikov entente, to so nemško-avstrijski uradniki in vsenemška svojata, ki je plačana iz Berlina in Dunaja. Z izgubo Radgona je gospodarsko izgubljeno celo Prekmurje. V Radgoni se stekajo vse ceste iz Prekmurja, to je od stoletij naravno tržišče Prekmurja in desnega murskega polja ter je edino potom Radgona vezano Prekmurje po dveh mostih v ostalo Jugoslavijo. Druge zveze Prekmurja radi terenskih težkoč in vsakoletnih rednih poplav Mure ni mogoče najti. Ako izbruhne v nekaj dneh v radgonskem okraju med prebivalstvom revolucija in pogromi, je za to odgovorna entente. Preden definitivno kaj odločim, naj se pošlje sem eno misljo, da se na licu mesta prepriča o situaciji. Radgona tvori z ostalim Jugoslavij prisojenim teritorijem na levem in desnem bregu Mure neločljivo gospodarsko enoto, katero neločljivo veže medsebojno elektrarna, pošta, davčni urad, sodišče, glavarstvo, železnica in skupna deželna bolnica, ki služi predvsem našemu narodu. Zahtevamo brezpogojno, da se Radgona ne izprazni in da se s tem povod za novo pogajanje. Vladni tajnik Klobčič, županstvo občine Žetinci, Dedonci, Žekovci, Slov. Gorica, Potrna, Stara Nova Ves, Plitvica, Plitviški vrh, Lumanoše, Nasova, Lečane, Gornja Radgona, gospodarska zadruga za Prekmurje, Murskopolje in Slov. Gorice v Radgoni, Posojilnica Gornja Radgona, Čitalnica Radgona, Bralno društvo Gornja Radgona, Narodna Obrana Radgona, telovadno društvo Sokol Radgona, Tiskovna zadruga Radgona, Uredništvo Murske straže Radgona, Okrajni zastop Gornja Radgona, telovadno društvo Orel Gornja Radgona, Pevsko društvo Zora Gornja Radgona, Izobraževalni klub Gornja Radgona, Zveza slovenskih trgovcev Radgona, Kmetijsko društvo Radgona, Konjarska zadruga v Gornji Radgoni, Društvo zasebnih uradnikov Gornja Radgona, Zveza državnih uradnikov v Radgoni, Obrtna zadruga Gornja Radgona, Živinorejska zadruga v Gornji Radgoni, Vinorejska zadruga, Narodni svet za Prekmurje v imenu 120.000 Prekmurcev, Gospodarska zadruga v Murski Soboti, Gospodarska zadruga v Cankavi, Aprovizijski konzorcij Radgona, Ljudska knjižnica Radgona.

p Priprave za občinske volitve. Ministrstvo za notranje zadeve je naročilo občinam, da izdelajo volilne imenike po alfabetskem redu.

p Excesar Karl ostane v Švici. Ldu. Bern, 3. sept. (Čtu) Švicarski listi dementirajo na podlagi izjave od pristojne strani poročilo pariškega »Journala«, po katerem namerava bivši cesar Karl zapustiti Švico.

p Nikake združitve Nemčije z Nemško Avstrijo. Ldu. Lyon, 5. septembra. (Brez.) Vrhovni svet je včeraj pozval Nemčijo, naj se odreče vsaki združitvi z Avstrijo in naj vled tega spremeni svojo ustavo. Ako nemška narodna skupščina v Veimaru ne izpremeni v tem zmislu ustave tekom 15 dni, nastopi ententa vojaško.

p Avstrijska špijonaža v Črni gori. Sarajevo, 4. sept. Tukajšnja okrožna sodnija je prejela od preiskovalnega sodnika v Kolašinu (Črna gora) prošnjo, naj zasliši sedanjega ravnatelja sarajevske policije, Mliša Leskovca, ki je bil za časa avstrijske okupacije v Kolašinu avstrijski civilni komisar in je kot tak načeloval plačani, tajno organizirani družbi, ki je imela nalogo, špijonirati za Avstrijo. (Op. ur. Čudni gospodje so v službi pri policiji. Kakor se vidi, bi bilo tudi v Bosni čiščenje neobhodno potrebno.)

p Cadorna vpokojen. Ldu. Rim, 2. sept. Posebna izdaja vojaškega uradnega lista objavlja vpokojitev raznih italijanskih generalov, med temi se nahajajo bivši generalisimus general Cadorna kakor tudi njegov namestnik general Porro.

p Romunska zmaga v Besarabiji. Ldu. Bukarešta, 4. sept. (Čtu) Romunski dopisni urad poroča: Zmagovalni pohod romunske armade ob besarabski fronti se nadaljuje. Ponoči

so boljševiki napadli romunsko fronto v koncentričnem navalu, pa so bili odbiti. Ker so se rdeči gardisti branili jako trdovratno, jih ni bilo mnogo ujetih.

p Germanofili v Romuniji se gibljejo. Ldu. Pariz 4. sept. (Čtu) Ministrski predsednik Bratjanu bo odstopil. Nemcem prijazna stranka v Romuniji je, kakor kaže, dobila premoč. Dogodki v Romuniji so naredili najmučnejši vtis v francoskih diplomatskih krogih. Vzrok temu, da Romunija ni podpisala mirovne pogodbe z Avstrijo, tliči v tem, ker vsebuje pogodba klavzule o varstvu manjšin, dodane na izrecno željo Amerike. Romunija protestira tudi proti vsem pogojem, ki jih vsebuje pogodba z Avstrijo, in ki se nanašajo na trgovinske pogodbe in železniške tarife; v teh vprašanjih hoče imeti Romunija absolutno prosto roko.

Razna poročila.

Jadransko vprašanje.

r Trst, 3. sept. „L' Era Nuova“ poroča iz Pariza z dne 2. t. m.: V krogih mirovne konference se širi vest, da sta se Tittoni in Lloyd George glede jadranskega vprašanja zedinila v tem smislu, da bosta predložila in priporočila Wilsonu med Italijo, Francijo in Anglijo, kot člani londonskega pakta, sporazumno sklenjeni dogovor. Temelj tega dogovora tvori kompromis, čigar podrobnosti se skrbno prikrivajo, da se ne izzove pred časom javno razpravljanje o tem predmetu. Malo nade da je, da bi bil Wilson pripravljen, izpremeniti svoje naziranje, ki je vsekakor naklonjeno jugoslovanskim težnjam. — Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo obsega vsa narodnostna in teritorialna vprašanja, izvemši jadransko vprašanje. Kar se tiče narodnostnih manjšin na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, jim zagotavlja pogodba prostost v narodnostnem in verskem pogledu, kakor tudi uporabo lastnega jezika v občevarju z oblastmi. Naravno pa je, da je v primeru, ako bi se sprejel kompromis v jadranskem vprašanju, bile garancije glede pouka v maternem jeziku, v verskem pogledu in glede občevarja z oblastmi obojestransko veljavne, namreč v isti meri za prebivalstvo italijanske narodnosti, prebivajoče na ozemlju, priznanem Jugoslaviji, kakor tudi za prebivalstvo jugoslovanske narodnosti, živeče na ozemlju, prisojenem Italiji.

Mirovni pogoji za Avstrijo v dunajskem parlamentu.

r Ldu. Dunaj, 3. sept. (Čtu.) „Wiener Allgemeine Zeitung“ poroča: V parlamentu se je danes zbrala večina krščansko-socialnih, velenemskih in socialno-demokratskih poslancev in so živahno obravnavali končne mirovne pogoje. Zlasti gospodarski pogoji so bili predmet splošnih diskusij. Mnenja poslancev so bila precej enotna in naglašali so, da so olajšave zelo majhne in da bo treba napeti vse sile, da se država ohrani pred polomom. Kar se tiče večine, ki je potrebna v plenumu narodne skupščine, da se dobi pooblastilo za podpis mirovne pogodbe, njeno natančno število še ni gotovo. Brez dvoma je, da bodo velenemci glasovali proti in da se bodo krščansko-socialni tirolski poslanci odstranili pri glasovanju.

Nove bolgarske meje.

r Ldu. Lyon, 5. sept. (Brezlično.) Vrhovni svet mirovne konference se je, kakor poroča „Petit Journal“, včeraj bavil z južnimi mejami Bolgarske, ni pa še končno javno rešil tega vprašanja. „Petit Parisien“ pa piše, da je vrhovni svet včeraj že določil bolgarske meje. „Exelsior“ pravi, da je rešitev vprašanja Tracije precej napredovala in da bodo bolgarske meje iste, kakor pred balkansko vojno l. 1913. Vprašanje trgovskega izhodišča na Egejsko morje uredi posebna določba, katero se v smislu klavzule mirovne pogodbe Bolgarija obveže že v naprej, da jo sprejme. „Echo de

Paris“ poroča tudi, da se je vrhovni svet bavil z določitvijo južnih bolgarskih mej in da bodo zveze z morjem le trgovskega značaja.

Razpad boljševiške armade.

r LDU. Berlin, 2. septembra. (Čtu.) „Vorwärts“ doznava iz Kodanja: Tukajšnji oficijalni tiskovni urad sporoča, da je začela na boljševiško-litavski fronti boljševiška armada razpadati. Boljševiki so bili obkoljeni in so ponudili litavski armadi mir. Litavska vojska prodira proti staremu glavnemu mestu Vilni in se bliža poljski meji.

Ameriško zračno brodogovje.

r LDU. Haag, 3. septembra. (Čtu.) V Parizu se snuje ameriško zračno brodogovje, ki se bo pod imenom »Koscluzsko« podalo na Poljsko, da podpira poljske čete v bojih proti boljševikom.

Dnevne vesti.

dn Zemljišča — šolam. Učiteljsvo je začela akcijo, da dobljo ob priliki agrarne reforme primerna zemljišča tudi šole oziroma učitelji sami. Casopisje to akcijo simpatično podpira.

dn Oddelek za umetnost se ustanovi v prosvetnem ministrstvu v Belgradu. Načelnik bo menda Iva Vojnovič, v odboru pa med drugimi Branislav Nušič.

dn Fakulteta za gospodarstvo in gozdarstvo. „Narodne novine“ priobčujejo regentov ukaz, s katerim se ustanavlja na zagrebškem vseučilišču fakulteta za gospodarstvo in gozdarstvo.

dn Delegacijsko zborovanje „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev v Ljubljani“ se vrši v soboto dne 6. septembra t. l. ob pol 9. uri dopoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu je med drugim tudi poročilo o snovanju enotne učiteljske organizacije kraljestva SHS in „Naše šolstvo v zasadenem ozemlju“. Poročevalec A. Mervič, nadučitelj, Povirje pri Sežani.

dn Stanovanjska beda. Vedno se slišijo brezštevne pritožbe po časopisju, kakor tudi med ljudstvom, osobito po mestih, glede pomanjkanja stanovanj. Mnogo iz Nemčije in Italije izgnanih slovenskih družin, mora že cele mesece stanovati po smrdelih železniških vozovih, ker jim vlada ne more preskrbeti stanovanj. Ali bi se temu ne dalo vsaj deloma na ta način pomagati, da bi se te družine poslane po deželi in se jim tam odkazala prazna stanovanja, katerih je skoraj v vsaki občini nekaj na razpolago? Hodil sem pretečeni teden po Gorenjskem in sem samo med pojo od Radovljice do Begunj videl tri popolnoma prazne hiše, ki so lastnina inozemcev, največ Italijanov. Tudi v Begunjah mi je pravil ugleden mož, da je kakih pet hiš in vil popolnoma praznih, katerih lastniki so večinoma tuji inozemci. Zakaj bi se ta in še druga prazna stanovanja ne zasegla in se v nje naselilo družine, katere so skoraj brez vsake strehe. To vprašanje naj vzamejo kompetentne oblasti resno v pretres, kajti zima se bliža.

dn Na članek „Kaj poreče vlada k temu“ v Jugoslaviji z dne 3. septembra t. l. števil. 213 pošiljam ugovor in Vas prosim, da ga v Vašem c. listu objavite. Po razsulu Avstrije nas je šlo nekoliko orožnikov, posebno starejših na dopust, ker smo ga tekom 5 letne vojske zaslužili in bili potrebni. Od teh nas je šlo nekaj že v pokoj. Ako smo se na dopustu pripeljali raznih obrtov in agentur — o verižništvu mi ni ničesar znanega — smo to storili iz strahu pred bodočnostjo, kako bomo živeli, kajti po naredbi celokupnega orožništva se nam je zagotovila tako sijajna pokojnina, da ista močnemu kadilcu ne zadoštuje za tobak na leto. Kje je pak drugo za se in družino, zato bode morda pisec sam skrbel?

dn Na naslov vojne cenzure v Mariboru. Odkar je otvorjen poštni promet z Ameriko, prihaja od izsel-

jencev na tisoče pisem v domovino. Brezdvomno ima cenzura vsled tega ogromno posla, vsekakor pa bi bila pri odpiranju in zapiranju pisem večja pazljivost na mestu. Pogosto se zgodi, da dobi ena oseba pismo drugega naslovljenca in obratno, kar seveda ni ne temu ne onemu po volji, posebno še, če gre za važne stvari. Ker pa iz vsebine ni razvidno ne ime, ne bivališče naslovnikovo, pisma ni mogoče odposlati na namenjen naslov. Pa to še ni vse. Někdo človek se je že nekda posluževal pisem za odpošiljanje manjših zneskov — kar sicer ni dovoljeno, ali je vendar razumljivo, ker ponekod tudi na sto kilometrov razdalje ni denarnega zavoda, ki bi mu izmenjal denar. Verjetno in naravnost brez dvojbe je, da se ljudje pri današnjih prometnih razmerah tega poslužujejo tem raje, ker bi jih sicer vožnja in prehrana stala trikrat toliko, kot znaša svota, za katero gre. Razven teh — pravzaprav nedovoljenih — pošilk so pa še druge vrednostne pošiljke, ki se jih ne more drugače odpraviti, kot samo o poštini n. pr. menice, ki druge vrednostne papirje. Ker se vsled nepazljivosti pri odpiranju in zapiranju posebno zadnje omenjenih pisem lahko zgodi velika škoda opošiljatelju in naslovniku, je v takih slučajih potrebna največja pazljivost in opreznost, da se ne ponove slučaj, ki bi na interese uplivali jako nepovoljno in še bolj pa na naše izseljence, ki se vračajo v domovino. Pričakujemo, da se bo temu posvetilo čim največ pažnje in nadzorstva.

dn Onim, ki imajo svojce v Ameriki. Vsi, ki imate svojce v Ameriki, obvestite jih da naj ne kupujejo kron v Ameriki, kadar se vračajo, ampak naj prinesejo ameriške dolare s sabo, ker si pri tem še več kot polovico svojega denarja prihranijo. V Ameriki velja 100 K od 4—8 dolarjev, tu pa se dobi 48—52 za 1 dolar. Ta pojasnila nam je dal g. Josip Sitar, ameriški trgovec, sedaj v Toplicah (Dolenjsko.)

dn Poštni promet. Po odloku ministrstva za pošto in brzojav od 31. avgusta t. l. št. 18830 je pisemski promet med kraljevino SHS in Nemčijo v istem obsegu kakor z Nemško Avstrijo po mednarodnih, nanovo določenih pristojbinah zopet odprt. Kurz 1 : 3 na primer: dopisnice prejšnja pristojbina 10 v. sedanja 30. v. Pismo prejšnja pristojbina 25. v. sedaj 75 v. itd.

dn Pri l. konjski dirki na Bledu. bodo stave (totalizator) uradno in dovoljene.

dn Služba pravno administrativnega uradnika VIII. čin. razreda je razpisana pri gozdarskem oddelku deželne vlade. Prošnje je vložiti do 22. t. m. Natančnejše pogoji so razvidni iz razpisa v Uradnem listu.

Dijaški transport v Prago se vsled raznih ovir še ni sestavil. Vsak, ki se hoče udeležiti — tudi oni, kateri se še ni javil — naj nemudoma pošlje 40 K kot zalogo za pošni list in izvoznico za živila, obenem jasno in obvezno prijavo: ime, polje ozir. kaj študira, cilj vožnje in eventuelno prošnja na obratno ravnateljstvo juž. žel. v Ljubljani s priloženim ubožnim spričevalom za polovični vozni listek na Dunaj. V prošnji za izvoznico naj se navede količina in teža živil (max. 20 kg.) Izvoznic za tobak se ne preskrbuje. Prijave sprejema do 10. t. m. gč. Milena Pirčeva v Ljubljani, Cigaletova ul. 1. Do sedaj se je prijavilo 29 oseb; ako torej vsak ugodni gornjim zahtevam, bo mogoče opremiti transport 15. t. m. Dan in ura odhoda se objavi 12. t. m. v časnikih. G. Z. in dr. R.

dn Poziv tehnikom. Služatelji tehničnih in rudarskih visokih šol, ki reflektujejo na državne ustanove, se pozivajo, da predložijo svoje tozadavne prošnje, opremljene z zadnjimi študijskimi spričevali, kratnim listom, domovnico in ubožnim spričevalom, najkasneje do 15. septembra 1919 na naslov „Upravna komisija tehniško-visokoškolskih fondov v Ljubljani, Turjaški trg št. 1/II“.

dn Družba sv. Cirila in Metoda je razposlala podružnicam, delegatom, pokroviteljem, C. M. kamnarjam, ter zastopnikom pokroviteljnih tiskovine za 30. veliko skupščino, ki se vrši v Ljubljani, dne 14. septembra v veliki dvorani Narodnega doma. Upravičencem iz zasedenega ozemlja se je poslalo tiskovine le onim, ki se nahajajo v nezasedenem ozemlju in kojih naslovi so C. M. pisarni znani. Vsi oni, ki so upravičeni prejeli tiskovine, pa jih niso prejeli, naj jih urgirajo v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

dn Vpisovanje na trgovski šoli v Novemestu se vrši 14. in 15. sept. t. l. v novi gimnaziji. Natančnejše glej inserat!

dn Sneg je zapadel vrhove Ojstrice in Raduhe 31. avgusta.

dn Železnica Grobelno — Rogaska Slatina, ki je last inozemske družbe, je dana pod sekvester. Kot sekvester fungira gosp. Luce Treo v Ljubljani.

dn Poziv. Dne 31. avgusta 1919 je vrgla neka oseba iz vlaka št. 502, ki pelje iz Zidanogamosta proti Zagrebu med postajama Brežice in Dobova ob 15. uri 45 minut (3 h 45 minut popoldne) eno skatijo v kateri se je nahajalo mrtvo dete ženskega spola. Skatija je bila iz lepenke, ter je imela na eni strani napis: „Vorsicht Bilder Absender Fritz Müller Fotograf Halle a/S. Alte Promenade I.“ Od naslova je bil en del odtrgan, poznalo se pa je še del naslova glaseč se: „An das II.“ Skatija je bila zelo močno z klorom napojena, vsled česar se domneva, da je moralo v vozu zelo močno dišati. Vsak, katerem bi bilo v tej zadevi kaj znanega, ali pa je morda kaj sumljivega med vožnjo opazil, naj to koj objavi najbližnji sodnji ali pa orožništvu z ozirom na ta dopis. — Kr. okrajno sodišče Brežice, oddelek III.

dn Prodaja mravljične kisline kot kisova kislina. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja trgovske kroge in druge interese, da se v zadnjem času prodajajo v Sloveniji, posebno v Mariborskem političnem okraju, velike množice čiste ali pa mešane mravljične kisline za kisovo kislino, dasi je mravljična kislina strupena in zelo nevarna ljudskemu zdravju. Posebno se peča s prodajo kisove kisline, mešane z mravljično kislino, neka tvrdka v Zagrebu, ki razpečava tako blago v sodih kosmate teže 160 do 220 kg. Trgovske kroge opozarjamo, da naj bodo previdni pri nakupu in prodaji kis. kisline, ker so posledice ob prodaji mravljične kisline za kisovo kislino težke in se prodajalci strogo kaznujejo.

dn Griža (dizenterija) nastopa kakor že v zadnjih letih tudi letos zopet precej pogosto. Povzročajo jo bacili griže, ki s hrano pridejo v črevo in tam povzročajo vnetja, je torej nalezljiva bolezen črevesa. Krčevite bolečine spremljajo pogosto izločevanje jako zlemnatega, včasih krvavega blata. Bacil griže, povzročitelj bolezni, izloča se z odpadki, in se drži vsega, kar se z njimi neposredno ali posredno onesnaži (roke, perilo, posode, stranišča.) Muhe, ki oblezejo izločke, prenašajo bolezenske kati tudi na jestvino. Po umazanih prstih, žlicah itd. in po jestvini pridejo te kati v prebavilne organe zdravega in povzročajo tako obolenje. Po zraku se bolezen ne prenaša. Vsaka nerednost v prebavilnih organih pospešuje okužbo. Da se ubranimo griže, pazimo na sledeče: 1) Varujmo se vseh težko prebavnih jedi, pred vsem onih, ki so morda onesnažene; ne uživajmo nelupljenega sadja, ne kumar, ne solate. Ne pijmo surovega mleka. V obče uživajmo le kuhane jedi. 2) Na straniščih paziti je na največjo snago, po možnosti uporabljati je le domače stranišče. 3) Osnažimo si roke po vsaki uporabi stranišča in pred vsakim kosilom ozir. južno. 4) Pri sumljivih znakih (bolečine v trebuhu, bljuvanje, driska) poprašati je takoj zdravnika.

Ljubljanske vesti.

I Stanovanjska beda v Ljubljani. Polelje mineva, hladna jesen nastopa, zima bo prej tu nego si mislimo, pereče stanovanjsko vprašanje pa zaman čaka rešitve. Zdi se, da je na merodajnih mestih vse premalo volje in odločnosti, da bi se silni bedi odpomoglo pred zimo. Vse gre veliko prepočas. Ali naj stotine rodbin zmrzujejo in životarijo po železniških vozovih še dolgo tja v zimo in preko nje? — O tem bodo govorili brezstanovanjci na javnem shodu v Mestnem domu dne 12. sept. ob pol 20. uri.

I Nogometna tekma Slovan — Rapid. V nedeljo, 7. t. m. ob 15. uri se igra na prostoru Š. K. Idrije pred drž. kolodvorom nogometna tekma med novoustanovljenim Š. K. Slovan in S. K. Rapid, Maribor.

I Ljub. garnizijska godba. V nedeljo, 7. t. m. ob pol 12. uri promenadni koncert v Zvezdi, v ponedeljek, 8. t. m. pa v prostorih hotela »Bellevue« koncert z orkestrom na lok. Zadržek ob pol 16. uri.

I Orkestralna vaja učiteljskihnikov se vrši v soboto, dne 6 t. m. točno ob 5. uri pop. v glasbeni sobi učiteljskega. Rridite vsi!

I Vpisovanje v II.—IV. letnik moškega in ženskega učiteljskega se vrši vsled odredbe višjega šolskega sveta šele v ponedeljek, dne 22. septembra od 10. do 12. ure. Za obe vadišnici pa velja prej določeni čas vpisovanja (t. j. 12. septembra).

Ravnateljstvo.

I Vsem Ljubljancem in Ljubljankam pošiljamo iskrene pozdrave telefonisti 47. pošpolka v Trušnjah pri Velikovu. Des. Vrhovnik iz Vodmata, des. Tušar iz Idrije, des. Novak, strelec Muren, Galej, Kodrič iz Bjelovara.

I Svarilo pred nakupom komatov V noči od 4. in 5. septembra sta bila ukradena v hlevu kmetijske družbe 2 lahka komata z vso konjsko opremo. Pred nakupom se svarti, oziroma naj se takoj ovadi prodajalca.

I Koncert v Narodnem domu. Vsak večer svira salonski orkester. Vstop prost.

I Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Meinl gg. trgovce in inserente.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

V soboto, dne 6. septembra ob 1/2 8 uri zveč. »Dnevi našega življenja«. Izven abonementa.

V nedeljo, dne 7. septembra ob 1/2 8 uri zveč. »Oče«. Izv. abonementa.

V ponedeljek, dne 8. septembra ob 1/2 8 uri zveč. »Favn«. Izven abonementa.

V torek, dne 9. sept. Zaprto.

Zadnje vesti.

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“.

Pogajanja v Belgradu.

Belgrad, 5. septembra. Pravda prinaša sledeče: Na poziv ministrskega predsednika Davidovića je poslal Narodni klub svoje pogoje pismeno in je ministrski svet o njih razpravljal. Nervoznost v poslaniških krogih se je zmanjšala. Med radikalnimi poslanci se opaža mnogo več mirnega tona. Trdi se, da so kandidati narodnega kluba za ministrska mesta: dr. Lorković, dr. Šurmin, dr. Polić. Pogajanja z narodnim klubom so potekla mnogo mirneje, nego se je mislilo. V poslaniških krogih se tudi trdi, da bo Pribičević izstopil iz vlade in da bo ministrski predsednik dr. Edo Luknić ali dr. Josip Smoldaka. Ker so pogajanja z Narodnim klubom že pri kraju in z radikalci potekajo ugodno, je ministrski svet včeraj reševal situacijo. Prisotni niso bili: Marinković, Korač, Kristan, Pribičević in Hadžić G. Bukšek meni, da za socialiste ni razloga ostati v

kabinetu, ako bi prišli radikalci v vlado. Z radikalci je sporazumljenje, izvemši glede vnanjega ministrstva, v vseh vprašanjih doseženo. Protić je v tem vprašanju intrazidenten in demokrati se nočejo udati. Narodni klub je po obojestranskem principijelnem soglasju staval konkretna zahteva: Narodni klub zahteva zase mesto bana na Hrvaškem in poverjeniška mesta za zdravništvo in finance. Ker je sporazumljenje v teh vprašanjih odvisno od g. Pribičevića, sta se včeraj g. Davidović in Timofejić z Pribičevićem pogajala. Baje hoče Pribičević odstopiti, da se bo moglo ugoditi zahtevam Narodnega kluba. Nato je imel demokratski klub sejo in po tej so zopet konferirali Davidović, Laginja in Protić. Težišče krize leži danes v odločitvi Protića. Če popusti v vprašanju vnanjega ministrstva bodo pogajanja zopet otežkočana.

K tem poročilu „Pravde“ piše korespondent „Hrvata“, da so imena kandidatur narodnega kluba za ministrska mesta napačna, ker narodni klub še sploh ni razpravljajal o tem vprašanju.

Zastopniki „Težakov“ v Belgradu.

Belgrad, 5. septembra. Včeraj je bilo sprejeto v Belgradu, pri ministru za agrarno reformo, dr. Poljaku odposlanstvo zastopnikov organizacije „Težakov“ za Bosno in Hercegovino, kateremu je izročilo memorandum designiranih z zahtevami „Težakov“. Ko jim je dr. Poljak razložil sedanje stanje v izvedbi agrarne reforme, je bilo zastopstvo zadovoljeno in se je podalo polno upanja k regentu Aleksandru, kjer je bilo sprejeto v avdijenci. Pozneje so se podali zastopniki k Stefan Protiću, ki jih pa ni sprejel ljubeznjivo in je prišlo do prekanj radi nekaterih zahtev. Vsled tega se je baje vnel oster konflikt med Protićem in poslancem iz Bosne, dr. Nježićem.

Vesti Ljubljanskega dopisnega urada.

Podaljšani rok za sprejem nem.-avstrijske mirovne pogodbe.

Berlin, 5. septembra. (Dun. KU. Brežično.) Vrhovni svet je podaljšal rok za sprejem ali odklonitev nemško-avstrijske mirovne pogodbe do 8. t. m.

Železniška stavka na Dunaju končana.

Maribor, 5. sept. Železniška stavka na Dunaju je bila končana danes ponoči. Danes vlaki zopet redno vozijo.

Tržaška luka na rapolago Čehoslovaški.

Rim, 5. septembra. (Dun. KU. Brežično.) Italijanska vlada je dala del tržaške luke na rapolago Čehoslovaški. Ta koncesija je začasna in služi zlasti za olajšavo izkrcanja in nastanitve 50.000 Čehoslovakov, ki se vrnejo iz daljnega iztoka. Po izkrcanju ta koncesija ne bo več veljavna.

Wilson zoper italijanske zahteve po Reki.

Washington, 5. septembra. (Dun. Brežično.) Predsednik Wilson je imel v mestu Chio City govor, v katerem se je dotaknil tudi reškega vprašanja. Dejal je, da je Italija s svojo zahtevo po posesti tega mesta stavila mirovni konferenci predlog, ki nima ničesar skupnega s predpogoji za zvezo narodov. Dasi ravno se nahajajo tam samo rafresene italijanske nasebine, zahteva Italija zase neomejeno posest Reke, to pa očitno samo iz strateških in vojaških pomislekov, katerih bi se Italija z ozirom na zvezo narodov prav lahko iznebila.

Sprava med papežem in italijanskim kraljem.

Ldu. Chiasso, 5. sept. (ČTU.) Kakor poroča „Stampa“, so že uvedeni koraki za sprava med Vatikanom in Kvirinalom.

Sokol v Trbovljah naznanja, da je preložil svojo prireditev na nedeljo 21. septembra.

Gospodarstvo.

g Zlato za živila. Ldu. Berlin, 3. sept. (Dku.) „Lokalanzeiger“ poroča, da je baron Lerchner naprosil aliirane in asociirane vlade, naj dovolijo izvoz 158 milijonov mark v zlatu za plačilo živila, oddanih Nemčiji.

g „Radišin teden“ je donesel društvu „Hrvatski Radiša“ v Zagrebu nad poldrug stotisoč kron.

g Kongres bankirjev. Ldu. Paris, 4. sept. (Ctu) Prihodnje dni se skljuje kongres bankirjev iz aliiranih in nevtralnih držav, da bo sklepal o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Glavna točka posvetovanja bo vprašanje valutne uravnave.

g Franki na Madžarskem. Madžarska vlada namerava uvesti na Madžarskem vrednoto frankov.

g Previsoka valuta. V Zagreb je došlo več vagonov manufakturnega blaga iz Švice. Zaradi neprimerne visoke švicarske valute, pa bi bilo blago v našem denarju tako drago, da se ga ni upal noben trgovec kupiti.

g Važno za imetnike patentov, varstvenih znamk in vzorcev. V poljski republiki se je rok, do katerega je treba, da imetniki patentov, varstvenih znamk in vzorcev v varstvo svojih pravic na Poljskem prijavijo pri patentnem uradu v Varšavi vse pred 7. februarjem 1919 pri patentnem uradu na Dunaju prijavljene patente, oziroma na teritoriju bivše Avstrije prijavljene znamke in vzorce podaljšal do 7. novembra 1919.

g Pomanjkanje užigalic in uprava monopola. O pomanjkanju užigalic ter o visoki ceni istih, importiranih iz tujine, se je že večkrat pisalo. Naj mi bo zato dovoljeno, da k zgorajšnjemu poglavju prinesem kot reminiscenco še en odlomek. — Meseca prosinca je bilo objavljeno v časopisih, da ustanovi g. K. A. Kregar na svojem posestvu, katerega je hotel preurediti v tovarniške prostore za izdelovanje užigalic. (Nekaj sveta je v ta namen celo dokupil.) Povabil je tudi par znanih trgovcev kot udeležnike. Med tem časom je pa že vodil pogajanja s tovarnami glede izdelave najmodernejših specijalnih strojev. Pogajanja so imela ta uspeh, da je bila pripravljena neka nemška tovarna, ki izdeluje glavne stroje za izdelavo užigalic, zavezati se pismeno, da postavi celo tovarno v štirih mesecih kompletno in sicer bi stroje, katerih ne izdeluje sama, iste dobavila iz Švedske oz. Nemčije. Pogodbi je manjkalo samo podpis. Za koncesijo je prosil že prej in vsakdo je mislil, da mu bodo šli vsi merodajni faktorji na roko. — Prošnjo za dovoljenje je nesel k deželni vladi v Ljubljani. Ti gospodje so pa že imeli pomisleke, češ v Srbiji je na užigalici monopol, pri nas bo najbrže tudi, čeprav takrat še ni bil vpeljan in svetovali so mu, naj se obrne na upravo monopola v Belgrad. Peljal se je tja — zaman, ker v Belgradu o tem ne marajo nič slišati. — Na razna prigovarjanja sta šla nato dva udeleženca nameravanega podjetja k upravi monopola. Načelnik g. Milošević jih je prijazno sprejel, toda

je izjavil takoj, da o tem ni niti govora, ker hoče uprava monopola vse sama izdelovati. Na pripombo teh dveh gospodov, da v celi Sloveniji sploh še ni nobene take tovarne, da je na Hrvatskem samo ena mala, ki ne more dosti producirati in je še ta v židovskih rokah, v Srbiji pa od monopolne tovarne na Topčideru ne stoji kamen na kamnu, je g. Milošević rekel, da bodo pa sami gradili. — Prošila sta, da naj se dovoli koncesija samo za deset let, da bo ceno itak uprava monopola določila in da odpisujejo vsako leto pet odst., tako da bi po desetih letih prevzela država tovarno samo za polovično ceno. Tudi o tem g. Milošević ni hotel nič slišati. — Ker so pa bili z nakupom zemljišča in drugimi izdatki večji stroški, ki bi ostali nepokriti, sta predlagala, da se izda koncesija za deset let in se vsako leto odpisuje deset odst., tako da prevzame država po desetih letih tovarno brezplačno, samo da bi se v tem slučaju moralo ozirati pri vžigalicah na prodajno ceno; cena škatljici je bila proračunjena na deset vinarjev. Pa g. Milošević je tudi to odklonil, ker hočejo vse sami napraviti. Vstala sta sedaj in se poslovila, pripomnila pa še, da če bodo tovarne za užigalice delali tako kot savski most pri Belgradu, potem ne bodo imeli v desetih letih ne tovarne zastojniti na državne stroške postavljene.

g Nov kompenzacijski trgovski dogovor med Jugoslavijo in Nem. Avstrijo. Ldu. Beograd 2. septembra. Sklepan je nov kompenzacijski trgovski dogovor z Nemško Avstrijo. Sedaj se takoj v okviru tega dogovora prične izvoz živila iz jugoslovanskih pokrajin v Nemško Avstrijo. Ena petina vrednosti odobrenega izvoza iz celokupne vsote, za katero na podlagi prvega dogovora ni bil izvršen uvoz blaga iz Nemške Avstrije, se mora plačati v zdravi valuti.

g Popravek. Dražna volne pri upravi veleposestva E. Festičiča v Čakovcu se vrši dne 9. septembra in ne 19. septembra, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Poslano.

Gospodu
Jos. Mauriču,
nadučitelju pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Z ozirom na Vaše „Poslano“ v 59. števil. „Straže“ opozoril sem Vas dne 8. p. m., da sem jaz dopisnik dopisa v 156. števil. „Jugoslavije“ in da me tožite, ker vam sicer ne morem dokazati svojih trditiv. Ker še tega do danes niste storili, Vas pozivljam, da ostanete mož-beseda in pošljete objavljenih 200 K slovenskim invalidom, in sicer potom upravnistva „Jugoslavije“.

Sv. Trojica v Slov. gor.,
dne 2. kimovca 1919.

Dr. B. Weixl.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani

Mehlovano sobo išče o-bitelj dveh oseb. Ponudba na upravo pod „Trst“ 1820

3 mladi akademiki iščejo mesečne sobe; grejo pa tudi v skupno stanovanje; po možnosti električno luč. — Ponudbe pod „Akademiki“ na upravo lista. 1321

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani, Stari trg

izvršuje tiskovine vseh vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, usporedne tabele, računske kvuerite in pismenski papir s firmo, vtičke, naslovnice, računске zaključke in usa v to stroko spadajoča dela okusno in ceno.

„GADJE GNEZDO“.

Spsal Vlad. Levstik. Izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cenabroj. 8 K, vezano 10 K. GADJE GNEZDO je najlepša povest, kar jih je izšlo zadnja leta.

Skladišče

v Ljubljani, ako mogoče v sredini mesta, se išče. Ponudbe pod „O. D.“ na upravnistvo „Jugoslavije“

Izgubil se je pes

volčje pasme, ki sliši na ime „Rigo“. Pes je velik, dolge dlake, rujave barve ter po hrblju bolj črn. Izgubil se je v Lescah v sredo popoldan pri odhodu vlaka v Ljubljano. Kdor kaj ve o njem naj takoj proti dobri nagradi naznani na naslov: Franc Dolenc, trgovina z lesom Stara Loka, pošta Škofja Loka.

Tapetnik in dekorater M. ZOR

Bleislova cesta poleg dež. vlade

se priporoča v napravo žimnic, vzmetnih žimnic, divanov, otoman, dekoracij, zastorov in tapetiranja sob, katera dela izvršuje priznano solidno in po nizkih cenah. Prosi blagohotnih naročil.

Komisijska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6, priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: cefirja, tiskovine, parhenta, klota, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, črne in bele svile, gumbov, pritiskečev, rince za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Učenca

poštenih starišev, povsem zdravega, s potrebno šolsko izobrazbo in kateri ima veselje do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska firma J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko.

Pisalni stroj ADLER

skoro nov, se takoj proda.

Rudolf Zore & Komp. Ljubljana, Gled. ul. 7.

Franjo Paar, Varaždin,

Brzjav Paar Varaždin
Ustanovljeno god. 1912

Prvahrvaška trgovina panjev in čebelarških izdelkov.

Lastni izdelki umetnega satja.

ŠOTA

za kurjavo, izolacijo, steljo in druge svrhe uporabljivo dobavlja v vagonih in na drobno

F. & A. UHER

Ljubljana

Telgr: Uheršped.

Inter. Telefon 117.

Ovčjo volno kupi

E. KOCBEK
KRANJ

ter prosi ponudbe.

Pevci in pevska društva — pozor!

MALA PESMARICA

(žepna izdaja 11 × 15 cm)

Št. 1. Davorin Jenko: Što čutiš, Srbije tužni? Moški zbor.

I. II. Ten.

I. II. Bas.

Št. 2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka. Moški zbor.
Vsaka pesem stane 1 K; 11 izv. 10 K. — Dobiva se v Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marijin trg 8.

Alfonz Breznik

učitelj „Glasbene Matic“ in peini strok. dežel. sodišča Ljubljana, Kongresni trg št. 16 (nasproti nuske cerkve). Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. 167

Vsakovrstne

šolske zvezke

izdeluje

Učiteljska tiskarna

Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Zmerne cene!

Točna postrežba!

Kostanjev les kupi

v vsaki množini strojilna tovarna

Samsa & Co. v Ljubljani,
Marije Terezije cesta 2.

2 nadstropna velika stanovanjska hiša

v sredini mesta se takoj proda. Več se proizve pri „Jugoslaviji“.

Proda se:

Proda se po ceni 3 šilvalne stroje, 2 pnevmatiki z žico za italijansko kolo in nad 100 m hlačevine, kje poizve se pri urarju sv. Florijana ulica 31. 1318

Več tisoč različnih praznih steklenic, večjo množino praznih zabojev, praznih sodov in praznih vrec ter zamaškov odda tvrdka Josip Zidar, Ljubljana, Dunajska c. 81. 1318

Pisalni stroj s cirilico, več stolov in miz in 1 konja proda ceno Srebotnjak, Koldrverska ulica 31. 1287

Kupi se:

Kupim ali vzamem v najem kavarno, kino, vstopim pa tudi kot kompanjon pri vsakem dobrem podjetju. Ponudbe na uprav. pod „Sigurno 31“. 1322

Kupi se stare, dobre, čeprav popravila potrebne gosli. Ponudbe na Otona Hansel, Britof pri Kranju. 1821

Službe:

Kleparski pomočniki se sprijemajo proti dobri plači in s hrabo v hiši pri Franju Dolžan, kralja Petra c. Celje.

Sprejme se kleparski vajeneš. Remžgar in Smerkol, Karlovska cesta št. 4. 1323

Dobre krojaške pomočnike za možko in žensko delo sprejme proti dobri plači F. Potočnik, Selenburgova ulica 6. Dela se samo 8 ur na dan. Vstop takoj. — Delo trajno. 1322

Učenca, poštenih starišev, ki je dovršil vsaj jedno gimnazijo ali realno sprejme tvrdka z železnino in špecerijo, Kastelic Franc, Kandiža, Novo mesto. 1319

Krojaške pomočnike, tudi one ki vzamejo delo na dom sprejme, s plačo 1. razr. — Krojaška tvrdka K. Pušnik, Sodna ul. 3. 1317

Dva viničarja se sprejmeta. Schwab, trgovec v Ptuj. 1311

Uradnik, invalid, 27 let star, zmožen slovensčine in nemščine v govoru in pisavi, z večletno prakso kot mezdni računar, zmožen tudi knjigovodstva in korespondence, išče primerne službe pri kakem večjem industrijskem ali trgovskem podjetju. Cenjene ponudbe na upravo „Jugoslavije“.

Razno:

Malo posestvo v bližini mesta Ptuj se vzame v najem. Naslov v upravnistvu „Jugoslavije“ v Ptuj. 1310

Udeležite se 7. septembra 1919
50-letnice „Narodne čitalnice“
 v Kamniku!

Ob 9. uri sprejem gostov in sprevid.
 Popoldne velika ljudska veselica.

Vabilo k občnemu zboru

Slov. gled. konzorcija v Ljubljani

kateri se bode vršil dne 19. septembra ob 6. uri popoldne v mestni posvetovalnici (Magistrat).
 Dnevni red: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo direktorija; 3. Eventualne dopolnilne volitve; 4. Raznoterosti.

Večje podjetje išče proti takojšnjem ustupu samostojno voditeljico

za podružnico v Mariboru. Pogoji trgovska naobrazba in popolno znanje slovenskega in nemškega jezika. Prednost ima starejša moč specerijske stroke bivajoča v Mariboru. Ponudbe pod „Podružnica Maribor“ na upravo.

Restavracija BELLEVUE
 na Smarjetni gori pri Kranju
otvorjena

vse vrste izdeluje
 V. Simonič, Sv. Urban pri Ptuj.

Naznanilo

o začetku prvega šolskega leta 1919/20 na dvorazredni trgovski šoli v Novem mestu.
 Vpisovanje na trgovski šoli se vrši dne 14. in 15. septembra t. l. v novi gimnaziji.
 Vpisnina znaša 20 kron, šolnina pa 30 kron na mesec.
 V pripravljajni razred se bodo sprejeli brez vsakega izpita učenci in učenke, ki so vsaj 13 let stari in so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo.
 V 1. letnik se bodo sprejeli 1) brez vsakega izpita tisti učenci in učenke, ki so vsaj 14 let stari in so z ugodnim uspehom dokončali četrti razred kakor srednje šole ali popolno meščansko oziroma osemrazredno ljudsko šolo. 2) tudi drugi vsaj 14 let stari učenci in učenke, ako napravijo izpit iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodopisja, zemljepisja in prirodoslovja.
 Pri izpitu se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov, kolikor si ga pridobe učenci v pripravljajnem razredu.
 Izpiti za 1. letnik se vršijo 15. in 16. septembra. Redni poduk se letos začne 1. oktobra ob 8 uri zjutraj.
 Trgovski gremij v Novem mestu.

JULIJ MEINL, UVOZ KAVE IN ČAJA
LJUBLJANA
 Fine francosko olje primumissima
 Vinski kis
 Čokolada in kakao
 Sardine najboljše vrste
 Kond. mleko s sladkorjem
 Fine desertno vino Malaga
 1 liter K 24.—
 Rum — Cognac
 Likerji
 Marmelada
Keksi
 Riž

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej franko. - Cene nizke. - Na debelo popust. - Ceniki se sedaj ne razpošiljajo.

Import.

Westinghouse
Watt
Kremenezky
Metax
 Export.

Baterije, žarnice vseh tipov elektrotehn. predmeti
 Gen. rep. za kraljestvo SHS
 Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg št. 26.

Sladkorja je treba manj ako se vporablja „Congo“ surogat kavo
 praženo, zmleto, mešano s pravo kavo. Originalni 63 kg zabo, sortirano, okusno v 1/5, 1/10, 1/20 kg paketirano franko zabo K 756.—. Poštna pošiljatev 15 kg sortirano franko K 200.—
 — Odpošilja samo, ako se pošlje denar naprej ali po povzetju LANG & C. mp., Osijek.
 Brzjaviti: LANGCOMP.

VRECE
 vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firmo
J. Kušan,
 Kranj, (Gorenjsko)

Izšel je 3—5 snopič „Narodne knjižnice“ Leonid Andrejeva komedija „GAUDEAMUS“ poslovenil dr. J. Glonar; cena K 6.— in 6—9 snopič iste knjižnice Vladimir Levstikovo „GADJE GNEZDO“ povest iz dni troljenja in nad; cena knjigi broš. K 8.—, okusno vezani K 10.—.
 V založbi „Zvezne tiskarne“ so izšle izvirne pesnitve Iv. Albrehta „SLUTNJE“ in Janko Gläserja „POHORSKE POTI“. Cena vsaki knjigi K 4.—.

Velika zaloga raznobarnega tu- in inozemskega modnega blaga. Najlepša izbira oblek lastnega izdelka po najnovejšem kroju, belih in barvanih srajc z in brez ovratnikov, samoveznic, športnih čepic itd. ter razno vrstnega manufakturnega blaga.

Prva kranjska razpošiljalna
Schwab & Bizjak
 Ljubljana
 Dvorni trg 3 — Pod Narodno kavarno.

Totalizater
 (športni urad za stave)
 pri I. konjski dirki na Bledu 7. sept. 1919 bo sprejemal na posamezne konje stave po najmanj 10.— K.
 Oni, ki stavijo na konja zmagovalca, dobe po odtegu režijskih stroškov vse stavljenе vsote na stavne lisike (tikete) porazdeljene in takoj izplačane.
 Stava na posamezne konje izpodbuja zanimanje za njih lastnosti in zmožnosti in s tem se tudi širi zanimanje za konja in konjerejo.
 Odhod posebnega vlaka v nedeljo iz Ljubljane ob 8. uri 36 min. dopoldne.
 Znižana voznina.
 Tourist Office Bled.

Če razpošiljate sadje, zelenjavo, i. t. d. rabite košare, te pa dobite takoj, tudi v največjih množinah v

pletarski šoli
 v Strnišču pri Ptuj-Slovenija, ki pa izdeluje tudi druga v pletarsko stroko spadajoča dela. **Zahtevajte ponudbe!**

Ustanovljena leta 1831. **OBČNA ZAVAROVALNICA** Ustanovljena leta 1831.
 (Assicurazioni Generali v Trstu)
 Generalni zastop za Slovenijo v Ljubljani, Marijin trg — Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.
 Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za dobo v vseh mogočih sestavah. — Družba je izplačala za škode nad poldrugo milijardo kron. Premoženje družbe znaša preko 550 milijonov kron.